

Název vzdělávacího materiálu: TRÁVICÍ SOUSTAVA –samostatná práce

Autor: Mgr. Barbora Vašíčková

Předmět: Přírodopis

Ročník: 8.A

Stručný popis aktivity: Pracovní list

Časová náročnost: Vyučovací hodina

**Metodické poznámky: Materiál slouží jako doprovodný materiál k výuce přírodopisné látky-
metoda kritického čtení.**

Ověření materiálu: 11. 1. 2013

JMÉNO _____

TŘÍDA _____

ONEMOCNĚNÍ TRÁVICÍ SOUSTAVY

Pozorně si přečti text, následně vypracuj otázky pod textem.

CELIAKIE

Jedná se o chronické onemocnění sliznice tenkého střeva způsobené přecitlivělostí na lepek, což je označení pro směs bílkovin obsaženou v mnoha druzích obilí. Nesnášenlivost přetrvává celoživotně, částečně geneticky determinována. V současnosti je tato choroba nevyléčitelná, při dodržování bezlepkové diety však vymizí všechny její příznaky.

ODPOVĚZ NA OTÁZKY

- 1) Celiakie je onemocnění soustavy _____, konkrétně se jedná o onemocnění sliznice _____
- 2) Toto onemocnění je způsobeno přecitlivělostí na _____
- 3) Ve slovníku cizích slov (internetu) vyhledej termíny, kterým asi nerozumíš:

chronické	
sliznice	
determinována	

Klasické příznaky celiakie jsou vleklé průjmy, způsobené poruchami trávení, zčásti ovšem také celistvá a (kvůli poruše trávení tuků) lesklá stolice. Postižené děti nemají chuť k jídlu, často zvrací a nepřibírají na váze. Později může být také omezen růst. Děti bývají mrzuté a nápadnými znaky jsou tenké končetiny a vypouklé, nafouknuté břicho.

ODPOVĚZ NA OTÁZKY

- 4) Vypiš, jaké jsou příznaky celiakie

V současné době jediná jistá možnost, jak nemoc léčit, je dodržovat doživotní bezlepkovou dietu. Střevo se opět uzdraví a riziko dlouhodobých následků se sníží. Z jídelníčku se musí vyloučit všechny druhy obilí s vysokým obsahem lepku (pšenice, ječmen a žito). Zvláště u zpracovaných potravin a hotových výrobků je třeba dávat velký pozor, jestli nebyly použity žádné přísady obsahující lepek

ODPOVĚZ NA OTÁZKY

5) Jaké druhy obilí nesmí jíst člověk s celiakií?

--	--	--

Jako alternativa k obilninám obsahujícím lepek je povoleno používat proso, kukuřici, rýži, pohanku, sojové boby, kaštiny. Stejně tak je povolena zelenina včetně brambor, ovoce, maso, ryby, vejce, mléko a mléčné výrobky. Speciální bezlepkové výrobky bylo dříve možné koupit pouze ve speciálních obchodech, zabývajících se zdravou výživou. Dnes je možné některé z těchto potravin (bezlepkové sušenky, piškoty, aj.) koupit i v mnohých běžných obchodech s potravinami, zvláště pak v obchodních řetězcích.

ODPOVĚZ NA OTÁZKY

6) Do tabulky uveď potraviny, které jsou doporučovány při bezlepkové dietě

VYHLEDEJ POMOCÍ SLOVNÍKU CIZÍCH SLOV A STRUČNĚ ZAPIŠ DO TABULKY DALŠÍ ONEMOCNĚNÍ TRÁVICÍ SOUSTAVY:

GASTROENTERITIDA

Co to je?
Příznaky?
Léčba?

MENTÁLNÍ ANOREXIE

Co to je?
Příznaky?
Léčba?

BULIMIE

Co to je?
Příznaky?
Léčba?

vyhledej další onemocnění trávicí soustavy- konkrétně onemocnění JATER

Co to je?
Příznaky?
Léčba?

vyhledej další onemocnění trávicí soustavy- konkrétně onemocnění žaludku

Co to je?
Příznaky?
Léčba?

ODPOVĚDI:

- 1) Celiakie je onemocnění soustavy **TRÁVICÍ**, konkrétně se jedná o onemocnění sliznice **TENKÉHO STŘEVA**
- 2) Toto onemocnění je způsobeno přecitlivělostí na **LEPEK**
- 3) Ve slovníku cizích slov (internetu) vyhledej termíny, kterým asi nerozumíš:

chronické	
sliznice	
determinována	

- 4) Vypiš, jaké jsou příznaky celiakie

PRŮJMY	NECHUTENSTVÍ	PORUCHY RŮSTU	ÚNAVA
ZVRACENÍ	NÍZKÁ VÁHA	PODRÁŽĎENOST	BOLESTI BŘICHA

- 5) Jaké druhy obilí nesmí jíst člověk s celiakií?

PŠENICE	JEČMEN	ŽITO
----------------	---------------	-------------

- 6) Do tabulky uveď potraviny, které jsou doporučovány při bezlepkové dietě

KUKUŘICE	OVOCE	POHANKA	VEJCE	SPEC. SUŠENKY
RÝŽE	ZELENINA	KAŠTANY	MLÉKO	
PROSO	SÓJA	RYBY	MLÉČNÉ VÝROBKY	

ZDROJE:

Text je dostupný pod licenci Creative Commons

http://cs.wikipedia.org/wiki/Celiakie#Pr.C5.AFb.C4.9Bh_a_p.C5.99.C3.ADznaky

http://cs.wikisource.org/wiki/Ott%C5%AFv_slovn%C3%ADk_nau%C4%8Dn%C3%BD/Bulimie